

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2\(42\)-302-311](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2(42)-302-311)

УДК 336.717.061:005.334(100+477)

JEL Classification: G21; G28; G32; E58

Вікторія Володимирівна Коваленко

доктор економічних наук, професор, професор кафедри банківської справи
Одеський національний економічний університет (Одеса, Україна)

E-mail: kovalenko-6868@ukr.net. ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2783-186X>

ResearcherID: [H-4614-2016](https://orcid.org/0000-0003-2783-186X). Scopus Author ID: [36069590700](https://orcid.org/0000-0003-2783-186X)

Олена Степанівна Сергєєва

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри банківської справи
Одеський національний економічний університет (Одеса, Україна)

E-mail: lenasergeeva2007@uk.net. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5523-3894>

ResearcherID: [B-2532-2015](https://orcid.org/0000-0002-5523-3894). Scopus Author ID: [56158084400](https://orcid.org/0000-0002-5523-3894)

**РОЛЬ, ФУНКЦІЇ ТА ПРИНЦИПИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
БАНКІВ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ: ЗАРУБІЖНИЙ
ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД**

У статті здійснено аналіз ролі, функцій та принципів функціонування банків на фондовому ринку. Розглянуто світовий досвід діяльності провідних банків у цій сфері та проведено порівняння з особливостями участі українських банків на вітчизняному ринку капіталів. Обґрунтовано напрями подальшого розвитку інвестиційно-банківських послуг в Україні. Наукова новизна дослідження полягає в систематизації зарубіжного досвіду участі банків у фондовому ринку та в обґрунтуванні напрямів адаптації цих практик до умов українського фінансового ринку. Запропоновано структурний підхід до розширення функціональної ролі банків у національному ринку капіталів з урахуванням поточних інституційних і регуляторних обмежень. Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості використання систематизованого світового досвіду для розроблення стратегії розширення ролі банків у національному фондовому ринку. Запропоновані напрями розвитку інвестиційно-банківських послуг можуть бути використані банківськими установами, органами регуляторної політики та професійними учасниками ринку капіталів для підвищення ефективності функціонування українського фінансового ринку

Ключові слова: банк; інвестиційний банкінг; фондовий ринок; ОВДП; корпоративні облигації.

Рис.: 1. Табл.: 1. Бібл.: 20.

Постановка проблеми. Фондовий ринок відіграє важливу роль у забезпеченні стійкості та динамічного розвитку фінансової системи, виступаючи механізмом ефективного перерозподілу капіталу між заощадниками та інвесторами. У цьому процесі банки є ключовими учасниками ринку, що здійснюють широкий спектр фінансових послуг, які сприяють підвищенню ліквідності, стабільності та інвестиційної привабливості ринку капіталів.

В умовах трансформації глобальної фінансової архітектури та зростаючої ролі регуляторних стандартів, діяльність банків на фондовому ринку набуває нових форм і змісту. Водночас український фондовий ринок, попри наявні виклики, демонструє тенденції до інтеграції з міжнародними практиками. Це актуалізує потребу в осмисленні ролі, функцій та принципів функціонування банків у контексті забезпечення стабільного розвитку ринку капіталів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розглядаючи питання визначення ролі банків на фондовому ринку слід звернути увагу на наукові доробки зарубіжних учених.

У світовій науковій літературі проблема ролі банків у розвитку фондових ринків досліджується доволі активно, особливо в контексті післякризового відновлення фінансових систем та змін регуляторних вимог. Значний внесок у теоретичне обґрунтування взаємодії банківського сектору та ринку капіталів зробили праці таких авторів, як А. Деміргюч-Кунт і Р. Левін (Demirgüç-Kunt, Levine), які доводять важливість банків як фінансових посередників для забезпечення ефективного функціонування ринку капіталів [1].

Дослідження М. Бойда і Б. Прескотта (Boyd, Prescott) висвітлюють роль банків у зниженні інформаційної асиметрії та підвищенні ліквідності фінансових ринків [2]. Науковий доробок Дж. Стигліца (Stiglitz) аналізує вплив банківських інновацій та регуляторних змін на структуру фондових ринків [3].

Також зарубіжна наукова спільнота акцентує увагу на дослідженні проблеми впливу державних облігацій на ризик ліквідності та прибутковості банків, а саме це праці С. Классенса та співавторів (Claessens, Klingebiel, Schmukler) [4]; Д. Гро (Gros) [5]; Ж. Тейшейри та співавторів (Teixeira, Vieira, Ferreira) [6].

Практичні аспекти функціонування банків на фондових ринках США висвітлюються в дослідженнях компаній Goldman Sachs, JPMorgan Chase, а також у роботах аналітичних центрів McKinsey & Co., BIS Working Papers, які підкреслюють зростання ролі інвестиційного банкінгу в загальному бізнес-профілі банків.

Таким чином, зарубіжна наукова та аналітична література формує широкий теоретичний і практичний базис для вивчення функціональної ролі банків на фондових ринках, що створює передумови для адаптації найкращих практик у національному фінансовому середовищі України.

Серед вітчизняних науковців слід сконцентрувати увагу на наукових працях Л. Жердецької [7], В. Рудевської та співавторів [8], Ю. Боцмана [9], С. Черкасової [10], Ю. Боцмана [11], А. Буряченко та багатьох інших.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Проте в сучасних умовах розвитку глобального фінансового ринку банки відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування фондового ринку, як через здійснення класичних банківських операцій, так і через розвиток інвестиційно-банківських послуг. Для України, де ринок капіталів перебуває на етапі становлення, вивчення зарубіжного досвіду участі банків у фондових ринках має важливе значення для формування стратегії розвитку національної фінансової системи. Актуальність проблеми зростає в контексті необхідності підвищення фінансової стійкості банків та розширення спектра їхньої діяльності на фондовому ринку в умовах економічної нестабільності та структурної трансформації фінансового сектору.

Мета статті є визначення ролі, функцій та принципів участі банків у фондовому ринку на основі світового та українського досвіду, а також обґрунтування перспектив розвитку інвестиційно-банківських послуг в Україні.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на політичні, економічні та соціальні негаразди в Україні, банки залишаються головними гравцями на фондовому ринку. Тому слід сформувані рольові ознаки, функції та принципи інвестиційної діяльності банків на фондовому ринку (рис. 1).

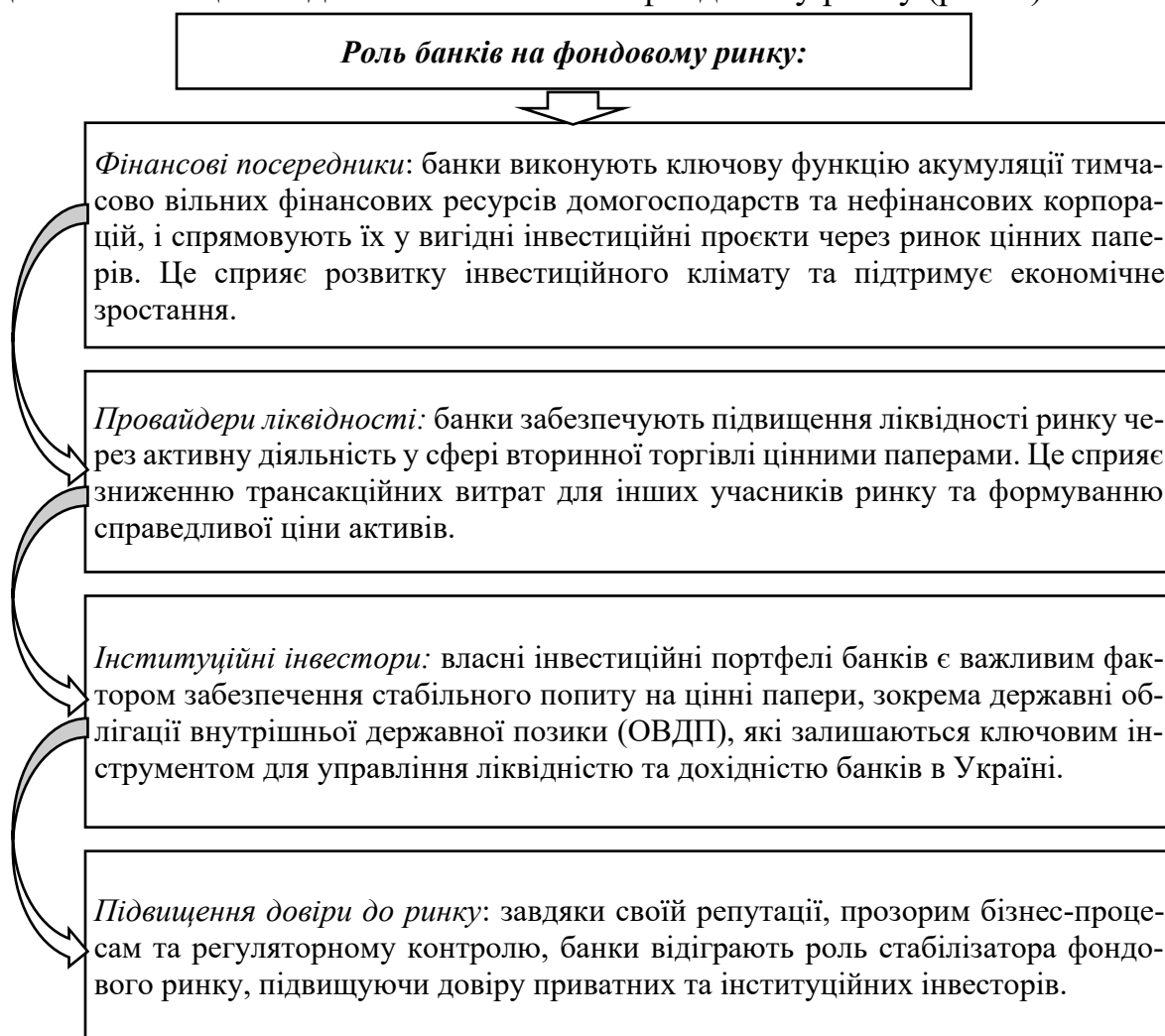

Рис. 1. Визначення ролі банків на фондовому ринку

Джерело: складено авторками за матеріалами [13; 14].

Банківські інституції на фондовому ринку виконують такі функції [9; 12; 15]:

– **Емісійна діяльність.** Банки виконують функції андерайтера при організації первинних розміщень цінних паперів (ІРО) як корпоративних, так і муніципальних емітентів. У світовій практиці великі інвестиційні банки (наприклад, JPMorgan Chase, Goldman Sachs) мають провідні позиції у сфері емісійного бізнесу. В Україні цей напрямок поступово розвивається, хоча основний акцент наразі зосереджено на розміщенні ОВДП.

– **Брокерська та дилерська діяльність.** Банки, які мають відповідні ліцензії Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), здійснюють брокерські послуги для клієнтів – як корпоративного бізнесу, так і домогосподарств. Вони також можуть виступати дилерами, купуючи та продаючи цінні папери за власний рахунок.

– **Депозитарна діяльність та розрахунково-клірингова діяльність.** Через дочірні компанії або у співпраці з Центральним депозитарієм цінних паперів банки надають послуги з обліку прав власності на цінні папери та організують їх обіг.

– **Управління активами.** Банківські групи активно створюють компанії з управління активами (КУА), які здійснюють управління пайовими та корпоративними інвестиційними фондами. Це забезпечує розвиток інструментів колективного інвестування в Україні.

– **Консультаційні послуги.** Банки пропонують своїм клієнтам комплексні послуги з фінансового консалтингу, структурування угод, управління ризиками та формування інвестиційних портфелів.

Реалізація функцій, які виконують банки на фондовому ринку відбувається за рахунок дотримання основних принципів, а саме:

– **Дотримання законодавства та регуляторних вимог.** Діяльність банків на фондовому ринку регулюється низкою нормативно-правових актів, зокрема Законом України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», вимогами НКЦПФР, Національного банку України (НБУ), а також міжнародними стандартами, зокрема MiFID II (у випадку інтеграції з європейськими ринками) [16-19].

– **Прозорість та відкритість.** Банки зобов'язані розкривати релевантну інформацію щодо своєї діяльності на фондовому ринку відповідно до вимог регуляторів та принципів доброчесної ринкової практики [11].

– **Захист прав інвесторів.** Під час надання інвестиційних послуг банки мають забезпечити належний рівень інформування клієнтів про ризики та дотримуватися принципів фідучіарної відповідальності [4].

– **Управління ризиками.** Для ефективної роботи на фондовому ринку банки створюють системи внутрішнього контролю та управління ризиками, зокрема ринковими, кредитними, операційними та правовими [10].

– **Забезпечення стійкості та надійності.** Участь банків у фондовому ринку має бути узгоджена із загальною стратегією управління фінансовою стійкістю та відповідати вимогам до капіталу та ліквідності, встановленим Базельським комітетом та НБУ [17;20].

Виконання банками представлених функцій і принципів дозволяє їм сформувати власну інвестиційну стратегію присутності на фондовому ринку.

Надалі проведемо порівняльну характеристику міжнародних та національних банків щодо їхньої інвестиційної діяльності на фондовому ринку (табл. 1 та 2).

Таблиця 1

Провідні банки світу на фондовому ринку: напрями діяльності та роль

Банки	Основні ринки	Основні функції на фондовому ринку	Приклади діяльності
Goldman Sachs	США, світовий ринок	Андерайтинг IPO/SEO; торгівля цінними паперами; управління активами; M&A	Провідний андерайтер на NYSE, NASDAQ
JPMorgan Chase	США, світовий ринок	Андерайтинг; маркетмейкінг; брокерські послуги; управління активами	Маркетмейкер для US Treasuries, LSE
Morgan Stanley	США, світовий ринок	IPO/SEO; брокерські послуги для інституційних інвесторів; управління активами	Організація понад 100 IPO у 2023 р.
HSBC	Європа, Азія	Випуск облігацій; брокерська діяльність; депозитарні послуги; управління фондами	Підтримка лістингів на Гонконгській та Сінгапурській біржах
BNP Paribas	ЄС, глобальний ринок	Торгівля облігаціями; похідні інструменти; брокерські послуги; управління активами	П'ять лідерів за торгівлею корпоративними облігаціями у ЄС
Deutsche Bank	Європа, світовий ринок	Інвестиційний банкінг; брокерська діяльність; торгівля деривативами; кліринг	Один із найбільших європейських клірингових центрів

Джерело: узагальнено за даними офіційних сайтів банків (Goldman Sachs, JPMorgan Chase, Morgan Stanley, HSBC, BNP Paribas, Deutsche Bank), звітів Bloomberg, European Central Bank Financial Stability Review (2024), S&P Global Reports.

Аналіз світового досвіду показує, що банки відіграють ключову роль на фондових ринках розвинених країн, забезпечуючи широкий спектр фінансових послуг – від андерайтингу та маркетмейкінгу до управління активами та клірингової діяльності (табл. 1). У той час як в Україні участь банків на фондовому ринку наразі зосереджена переважно на сегменті державних цінних паперів та окремих брокерських послугах (табл. 2). Такий розрив зумовлений об'єктивними факторами розвитку ринку капіталів, проте водночас створює перспективи для подальшого розширення ролі банків у підтримці національного фондового ринку.

Таблиця 2

Аналіз українських банків, які працюють на фондовому ринку

Банки	Основні ринки	Основні функції на фондовому ринку	Приклади діяльності
1	2	3	4
ПриватБанк	Україна	Операції з ОВДП; депозитарна діяльність; брокерські послуги для домогосподарств	Найбільший банк – брокерські послуги з ОВДП для домогосподарств
Ощадбанк	Україна	Операції з ОВДП; депозитарій; супровід корпоративних клієнтів	Один із ключових держателів ОВДП серед державних банків

Закінчення табл. 2

1	2	3	4
Укрексімбанк	Україна, міжнародні операції	Операції з ОВДП; супровід емісій облігацій корпоративного бізнесу; зовнішні ринки	Організація випуску облігацій окремих корпорацій
Укргазбанк	Україна	ОВДП; консультаційні послуги з ESG-фінансування; депозитарна діяльність	Банк, який активно працює у сфері «зеленого фінансування»
ПУМБ	Україна	Операції з ОВДП; брокерські послуги; консультації для корпоративного бізнесу	Один із лідерів серед приватних банків за ОВДП

Джерело: узагальнено за даними офіційних сайтів банків.

Узагальнюючі представлені дані в табл. 1 та 2, можна констатувати той факт, що усі провідні банки світу поєднують інвестиційний банкінг з брокерською діяльністю та управлінням активами. Найбільш універсальними гравцями на фондовому ринку виступають JPMorgan Chase та Goldman Sachs. Європейські банки, такі як BNP Paribas та Deutsche Bank концентрують власну інвестиційну діяльність на такому сегменті, як торгівля облігаціями та деривативами. Азійські ринки (HSBC) активно залучають банківське обслуговування у сфері депозитарної діяльності та кросбіржових лістингів.

Щодо України участь банків у фондовому ринку зосереджується переважно на операціях з державними цінними паперами (ОВДП). За даними НБУ та НКЦПФР, найбільшими активними учасниками ринку є ПриватБанк, Ощадбанк, Укрексімбанк, Укргазбанк, ПУМБ. Роль банків у сегменті корпоративних облігацій поки що залишається обмеженою через недостатній розвиток ринку капіталів. Проте, перспективним напрямом є зростання у сегменті «зелені» облігацій, корпоративних облігацій та розвиток фондових бірж (Українська біржа, ПФТС).

Висновки та пропозиції. Отже, банки відіграють ключову роль у розвитку фондового ринку, забезпечуючи його стабільність, ліквідність та ефективність. Їхня багатофункціональна діяльність сприяє підвищенню інвестиційної активності, інноваційності фінансових продуктів та формуванню конкурентного середовища. Вітчизняний фондовий ринок, попри виклики, демонструє поступову трансформацію та орієнтацію на впровадження кращих міжнародних практик.

У світовій практиці провідні банки (Goldman Sachs, JPMorgan Chase, Morgan Stanley, HSBC тощо) виступають універсальними фінансовими посередниками на фондовому ринку. Їхня діяльність охоплює широкий спектр послуг: андеррайтинг первинних розміщень цінних паперів (IPO, SEO), організацію випусків корпоративних і муніципальних облігацій, торгівлю похідними інструментами, маркетмейкінг, брокерські послуги, управління активами та клірингові операції. Завдяки високому рівню розвитку ринкової інфраструктури, значному обсягу капіталу та міжнародній присутності ці банки відіграють системоутворюючу роль на ринку капіталів.

Водночас вітчизняні банки наразі зосереджують свою діяльність на фондовому ринку переважно у сегменті державних цінних паперів – облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП). Основні учасники (ПриватБанк, Ощадбанк, Укресімбанк, Укргазбанк, ПУМБ) здійснюють брокерські послуги для домогосподарств та корпоративного бізнесу, депозитарну діяльність, а також супроводжують обмежені емісії корпоративних облігацій. При цьому ринок похідних інструментів, послуги з андеррайтингу первинних розміщень акцій та організація торгів за участі банків практично відсутні.

Ключовими чинниками такої різниці є недорозвинена ринкова інфраструктура в Україні, обмежена ліквідність фондового ринку, висока частка держави у ринку боргових інструментів, а також відсутність стабільної нормативно-правової бази для проведення активного інвестиційного банкінгу. Разом з тим, існує позитивна тенденція: банки поступово активізують свою діяльність у сфері зеленого фінансування (наприклад, Укргазбанк), працюють над розширенням пропозиції брокерських послуг для домогосподарств та корпоративного бізнесу. Розвиток фондового ринку України в майбутньому потребуватиме активнішої участі банків у його структурі, що дозволить перейти від орієнтації виключно на ОВДП до більш диверсифікованого ринку капіталів.

Подальша інтеграція банківської системи та ринку капіталу має важливе значення для забезпечення фінансової стійкості та інвестиційного зростання в Україні.

Список використаних джерел

1. Demircug-Kunt A. Bank-Based and Market-Based Financial Systems: Cross-Country Comparisons [Electronic resource] / A. Demircug-Kunt, R. Levine. // The World Bank Policy Research Working Paper. – 1999. – No. 2143. – Accessed mode: <https://elibrary.worldbank.org/doi/abs/10.1596/1813-9450-2143>.
2. Boyd, J. H., Prescott, E. C. Financial intermediary-coalitions [Electronic resource] / J. H. Boyd., E. C. Prescott // Journal of Economic Theory. – 1986. – № 38(2). – Pp. 211-232. DOI: [https://doi.org/10.1016/0022-0531\(86\)90115-8](https://doi.org/10.1016/0022-0531(86)90115-8).
3. Stiglitz J. E. The Role of the State in Financial Markets. / J. E. Stiglitz // World Bank Economic Review. – 1993. – 7(Suppl 1). – Pp. 19–52.
4. Claessens S. Government Bonds in Domestic and Foreign Currency: The Role of Institutional and Macroeconomic Factors [Electronic resource] / S. Claessens, K. Klingebiel, S. Schmukler // Review of International Economics. – 2007. – № 15. – Pp. 370-413. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1467-9396.2007.00682.x>.
5. Gros D. Banks as buyers of last resort for government bonds? [Electronic resource] / D. Gros // EconPol Policy Brief. – 2017. – № 04. – Accessed mode: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/219526/1/econpol-pol-brief-04.pdf>.
6. Teixeira J. C. The Effects of Government Bonds on Liquidity Risk and Bank Profitability in Cape Verd. [Electronic resource] / J.C. Teixeira, C. Vieira, Ferreira P. // *International Journal of Financial Studies*. – 2021. – Vol. 9, № 2. – DOI: <https://doi.org/10.3390/ijfs9010002>.
7. Жердецька Л. В. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності банків України на фондовому ринку / Л. В. Жердецька // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – 2021. – № 9-10 (286-287). – С. 11-17. – DOI: 10.32680/2409-9260-2021-9-10-286-287-11-17.

8. Rudevska, V. The impact of the banking system liquidity on the volume of lending and investment in government securities during the war / V. Rudevska, I. Boiarko, A. Shcherbyna, O. Sydorenko, I. Koblyk // Financial and credit activity: problems of theory and practice. – 2004. – Vol. 1 (54). – Pp. 37-50. DOI: 10.55643/fcaptp.1.54.2024.4283.
9. Боцман Ю.О. Роль банків у формуванні ринку державних цінних паперів: аналіз впливу та оцінка взаємодії [Електронний ресурс] / Ю. Боцман // Економіка та суспільство. – 2024. – Вип. 59. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-97>.
10. Черкасова С. В. Регулювання діяльності банків на вітчизняному ринку цінних паперів [Електронний ресурс] / С. В. Черкасова // Економіка та суспільство. – 2023. – Вип. 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-93>.
11. Кушнеренко С. М. Інтеграція ринку цінних паперів України в міжнародний фондовий ринок як фактор розвитку української економіки / С. М. Кушнеренко // Академічні візії. – 2022. – Вип. 8-9. – С. 83-91. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.6929823>.
12. Буряченко А. Є. Підвищення ролі банківських установ у розвитку ринку цінних паперів в Україні [Електронний ресурс] / А. Є. Буряченко, Ю. О. Боцман // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». – 2023. – № 30(58). – С. 35–40. DOI: 10.25264/2311-5149-2023-30(58)-35-40.
13. Mishkin F. S. The Economics of Money, Banking and Financial Markets / F. S. Mishkin. – Pearson Education, 2022. – 832 p.
14. Fabozzi F. J. Bond Markets, Analysis and Strategies / F. J. Fabozzi. – Pearson, 2021. – 600 p.
15. Стецько М. В. Ринок капіталів у фінансуванні підприємств: сучасний стан і тенденції розвитку : монографія / М. В. Стецько. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 345 с.
16. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки [Електронний ресурс] : Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3480-IV. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3480-15>.
17. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua>.
18. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>.
19. Holovach M. Analysis of the regulatory framework of foreign countries in terms of the functioning of securities markets as an integral part of ensuring its security [Electronic resource] / Marko Holovach, Ivan Franko // Economics and Region. – 2023. – № 2 (89). – Pp. 60-67. DOI: 10.26906/eip.v0i2(89).2935.
20. Basel Committee on Banking Supervision [Electronic resource] // Basel III: Finalising post-crisis reforms. – 2017. – December. — Accessed mode: <https://www.bis.org/bcb/publ/d424.pdf>.

References

1. Demirguc-Kunt, A., & Levine, R. (1999). Bank-Based and Market-Based Financial Systems: Cross-Country Comparisons. *The World Bank Policy Research Working Paper No. 2143*. <https://elibrary.worldbank.org/doi/abs/10.1596/1813-9450-2143>.
2. Boyd, J. H., & Prescott, E. C. (1986). Financial intermediary-coalitions. *Journal of Economic Theory*, 38(2), 211-232. [https://doi.org/10.1016/0022-0531\(86\)90115-8](https://doi.org/10.1016/0022-0531(86)90115-8).
3. Stiglitz, J. E. (1993). The Role of the State in Financial Markets. *World Bank Economic Review*, 7(Suppl_1), 19–52.
4. Claessens, S., Klingebiel, K., & Schmukler, S. (2007). Government Bonds in Domestic and Foreign Currency: The Role of Institutional and Macroeconomic Factors. *Review of International Economics*, 15, 370-413. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9396.2007.00682.x>.

5. Gros, D. (2017). Banks as buyers of last resort for government bonds? *EconPol Policy Brief*, 04. <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/219526/1/econpol-pol-brief-04.pdf>.
6. Teixeira, J. C., Vieira, C., & Ferreira, P. (2021). The Effects of Government Bonds on Liquidity Risk and Bank Profitability in Cape Verde. *International Journal of Financial Studies*, 9(2). <https://doi.org/10.3390/ijfs9010002>.
7. Zherdetska, L. V. (2021) Otsinka efektyvnosti investytsiynoyi diialnosti bankiv Ukrainy na fondovomu rynku [Assessment of the effectiveness of investment activities of Ukrainian banks in the stock market]. *Naukovyi visnyk Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu – Scientific Bulletin of the Odesa National Economic University*, 9-10(286-287), 11-17. 10.32680/2409-9260-2021-9-10-286-287-11-17.
8. Rudevska, V., Boiarko, I., Shcherbyna, A., Sydorenko, O., & Koblyk, I. (2024). The impact of the banking system liquidity on the volume of lending and investment in government securities during the war. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, 1(54), 37-50. 10.55643/fcaptp.1.54.2024.4283.
9. Botsman, Yu. O. (2024) Rol bankiv u formuvanni rynku derzhavnykh tsinnykh papieriv: analiz vplyvu ta otsinka vzaiemodii [The role of banks in the formation of the government securities market: impact analysis and assessment of interaction]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-97>.
10. Cherkasova, S.V. (2023). Rehuliuvannia diial'nosti bankiv na vitchyznianomu rynku tsinnykh papieriv [Regulation of bank activities in the domestic securities market]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 52. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-93>.
11. Kushnerenko, S. M. (2022). Intehratsiia rynku tsinnykh papieriv Ukrainy v mizhnarodnyi fondovyi rynek iak faktor rozvytku ukrainskoi ekonomiky [Integration of the Ukrainian securities market into the international stock market as a factor in the development of the Ukrainian economy]. *Akademichni vizii – Academic Visions*, 8-9, 83-91. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.6929823>.
12. Buryachenko, A. E., Botsman, Yu. O. (2023). Pidvyschennia roli bankivskykh ustanov u rozvytku rynku tsinnykh papieriv v Ukraini [Increasing the role of banking institutions in the development of the securities market in Ukraine]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "«Ostrozka akademiiia". Seriiia "Ekonomika" – Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". Series "Economics"*, 30(58), 35–40. 10.25264/2311-5149-2023-30(58)-35-40.
13. Mishkin, F. S. (2022). *The Economics of Money, Banking and Financial Markets*. Pearson Education.
14. Fabozzi, F. J. (2021). *Bond Markets, Analysis and Strategies*. Pearson.
15. Stetsko, M. V. (2017). *Rynok kapitaliv u finansuvanni pidpriemstv: suchasnyj stan i tendentsii rozvytku [Capital market in enterprise financing: current state and development trends]*. TNEU.
16. Pro rynky kapitalu ta orhanizovani tovarni rynky [On capital markets and organized commodity markets], Law of Ukraine № 3480-IV (of February 23, 2006). <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3480-15>.
17. Natsionalna komisiia z tsinnykh papieriv ta fondovoho rynku [National Securities and Stock Market Commission]. (2025). <https://www.nssmc.gov.ua>.
18. Natsionalnyi bank Ukrainy [National Bank of Ukraine]. (2025). <https://bank.gov.ua>.
19. Holovach, M., Franko, I. (2023). Analysis of the regulatory framework of foreign countries in terms of the functioning of securities markets as an integral part of ensuring its security. *Economics and Region*, 2(89), 60-67. 10.26906/eip.v0i2(89).2935.
20. *Basel Committee on Banking Supervision*. (2017). Basel III: Finalising post-crisis reforms. <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.pdf>.

Отримано 27.05.2025

UDC 336.717.061:005.334(100+477)

Victoria Kovalenko

Doctor of Economic, Professor, Professor of the Department of Banking
Odesa National Economic University (Odesa, Ukraine)

E-mail: kovalenko-6868@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-2783-186X>

ResearcherID: [H-4614-2016](https://orcid.org/0000-0003-2783-186X). **Scopus Author ID:** [36069590700](https://orcid.org/0000-0003-2783-186X)

Olena Serhieieva

PhD in Economics, Associate Professor, Department of Banking
Odesa National Economic University (Odesa, Ukraine)

E-mail: lenasergeeva2007@uk.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-5523-3894>

ResearcherID: [B-2532-2015](https://orcid.org/0000-0002-5523-3894). **Scopus Author ID:** [56158084400](https://orcid.org/0000-0002-5523-3894)

ROLE, FUNCTIONS AND PRINCIPLES OF INVESTMENT ACTIVITIES OF BANKS ON THE STOCK MARKET: FOREIGN AND DOMESTIC EXPERIENCE

The stock market plays a vital role in ensuring the stability and dynamic development of the financial system by facilitating efficient capital allocation between savers and investors. Banks act as key intermediaries in this process, offering a broad range of financial services that enhance liquidity, stability, and the attractiveness of capital markets. In the context of global financial transformation and tightening regulatory standards, banks' activities on the stock market are acquiring new forms and content.

This study aims to determine the role, functions, and principles of banks' participation in the stock market based on foreign and Ukrainian experience and to justify prospects for the development of investment banking services in Ukraine.

The research is based on a comparative analysis of the practices of global financial institutions (e.g., Goldman Sachs, JPMorgan Chase, HSBC, BNP Paribas) and leading Ukrainian banks. The study applies structural-functional and system approaches to outline the transformation of banks' investment roles under current economic conditions.

The paper identifies the main functions performed by banks in the stock market: underwriting (IPO/SEO), brokerage and dealing services, asset management, custodial and clearing activities, and financial consulting. A comparative table highlights differences between international and Ukrainian banks in terms of investment activity. While global banks integrate investment banking with brokerage and asset management, Ukrainian banks mostly focus on servicing government securities (OVDP). However, the emergence of green bonds and ESG-financing reflects growing diversification potential in the domestic market.

The outlined functional model of banks' investment activity can serve as a methodological basis for improving national financial infrastructure, strengthening the stock market's institutional capacity, and increasing financial stability through expanded banking services.

Banks are essential in stabilizing and developing the stock market by performing multifunctional roles. Ukrainian banks, although limited by infrastructural and regulatory constraints, show promising shifts toward expanded investment functions. Further integration of banking and capital markets is necessary to diversify financial instruments beyond government bonds. Future studies should focus on forming regulatory models and financial incentives to promote investment banking in Ukraine under conditions of structural transformation and post-crisis recovery.

Keywords: bank; investment banking; stock market; government bonds; corporate bonds.

Fig.: 1. **Table:** 1. **References:** 20.